

Bert Bentsink

Plotseling papa

Als het vaderschap te vroeg komt



ALFABET UITGEVERS

2025

Voorwoord

Toen ik op mijn tweeëntwintigste onverhoopt te horen kreeg dat ik vader werd, ging dat gepaard met veel verschillende en conflicterende emoties. Mijn primaire reactie was er een van ontgoocheling en weerstand. Aanvankelijk wilde ik niet. Ik vond mezelf veel te jong voor het ouderschap, en bovendien niet goed toegerust voor zo'n grote verantwoordelijkheid. De inkt van mijn afstudeerscriptie was nauwelijks droog, ik woonde met een huisgenoot samen en had nog uit te zoeken wie ik was en wat ik wilde met mijn leven.

De zeven jaar oudere vrouw met wie ik een kind kreeg, kende ik eigenlijk amper. We hadden pas vier maanden gedatet toen zij al twaalf weken in verwachting bleek. Vrijwel direct gaf ze aan de zwangerschap te zullen uitdragen. Ik voelde me voor het blok gezet en ongehoord in een beslissing die weliswaar bij haar lag, maar mijn leven evengoed beïnvloedde. Toch was weglopen of mijn handen eraf trekken geen optie. De gedachte dat er op deze aardkloot een kind van mij zou rondlopen zonder dat ik het kende of er een band mee onderhield, vond ik gekmakend. Ik draaide bij en besloot er voor mijn kind te willen zijn. Dat onschuldige schepsel kon immers niks worden aangerekend. En had het bovendien niet gewoon recht op een vader?

Op 9 februari 2013 werd onze dochter geboren. In de jaren die volgden probeerde ik als twintiger mijn vaderrol vorm te geven. Het was een turbulente periode waarin ik me vaak eenzaam en vertwijfeld heb gevoeld. Als jonge alleenstaande vader voldeed ik – toegegeven, voor het eerst in mijn leven – niet aan de sociale norm. Ik schaamde me voor de situatie waarin ik me bevond en had het gevoel tekort te schieten, niet alleen als vader, maar ook als (jonge) man. De relatie met de moeder was moeizaam en wispelturig, waardoor mijn vaderschap door de jaren heen veel verschillende gedaantes aannam: van betrokken papa met vaste zorgdagen, tot verstoten vader op afstand – de status op het moment van schrijven.

In de media las ik nooit iets over alleenstaande vaders. Niks over jonge mannen die onbedoeld, en misschien zelfs tegen wil en dank, vader waren geworden, maar niettemin hun verantwoordelijkheid namen – of probeerden te nemen. Ik kende, even gechargeerd, alleen de stereotiepe drama-verhalen van (aanstaande) tienervaders die met de noorderzon waren vertrokken, of, aan de andere kant van het spectrum, verstoten vaders die zich na een (v)echtscheiding door het systeem benadeeld voelden en uit wanhoop in een Spiderman-pak een overheidsgebouw beklommen. Waarom zag ik mezelf nooit terug in verhalen over ouderschap?

Gedreven door oprechte nieuwsgierigheid en de behoefte om mijn eigen ervaringen naast die van anderen te leggen, maakte ik voor de VPRO de audiodocumentaire *Plotse Papa's*. Ik sprak met diverse jonge vaders over hun ongeplande ouderschap en probeerde op die manier met hen een verhaal te vertellen dat ik zelf zo had gemist. Door de uitwisseling met andere 'plotse papa's', en alle reacties die ik op de documentaire kreeg, ontstond het idee, of beter gezegd,

vergaarde ik de moed om mijn verhaal op te schrijven en met de wereld te delen.

Dit boek is een persoonlijke kroniek. De reconstructie van mijn somtijds geïmproviseerde vaderschap, aangevuld met – en van context voorzien door – inzichten van experts en ervaringsdeskundigen.

Mijn verhaal leunt op ervaringen uit het verleden. Nu zijn herinneringen natuurlijk hoogst onbetrouwbaar; vervormd door het verstrijken van de tijd en gekleurd door het perspectief van degene die ze selecteert en ontsluit. Het verhaal diende zich dan ook niet aan als een coherent geheel, maar als een verzameling losse herinneringen, die na eindeloos herschikken en herbeleven in elkaar grepen. Sommige herinneringen waren vaag of incompleet, overtrokken met een dikke laag patina, terwijl andere nog vers en gedetailleerd in het geheugen zaten. Gedurende het (her)schrijven ontstond niettemin een narratief, een werkelijkheid die ik overtuigend de mijne kan noemen. *Plotseling papa* is een verhaal over vaderschap en onvoorwaardelijke liefde. Over verdriet en loslaten. Over verwachtingen en veerkracht.

Vooraf ben ik gewaarschuwd dat een boek over onverwachts vaderschap mogelijk elementen bevat die weerstand kunnen oproepen bij groepen en/of individuen. Tegen hen die het betreft zou ik willen zeggen dat ik met dit boek slechts inzichtelijk en invoelbaar probeer te maken welke impact een ongeplande zwangerschap kán hebben op het leven en wezen van jonge mannen. Het is geenszins een pleidooi tegen (alleenstaande) moeders, noch is het bedoeld als gecultiveerd slachtofferschap of een krachtmeting tussen de seksen. Ik betoog niet dat alleenstaande vaders het zwaarder zouden hebben dan alleenstaande moeders. Ook wil ik met mijn

relaas niks afdoen aan de schrijnende voorbeelden van bewust niet-betrokken vaders die, eerlijk is eerlijk, helaas ook te geven zijn. Nee, dit boek is bedoeld als een aanvullend, en in mijn ogen onderbelicht, perspectief op het veelomvattende thema van onverwacht ouderschap.

Ik ben me er terdege van bewust dat er rondom dit thema veel gevoeligheden, maatschappelijke discussies en ongelijkheden spelen. Neem de oneerlijke zorgverdeling tussen heteromannen en -vrouwen, de ‘babyboete’ die vooral moeders krijgen opgelegd en de dikwijls slechtere economische positie van heterovrouwen na een scheiding. Ook de anti-conceptiekloof tussen mannen en vrouwen kan in het licht van dit boek onmogelijk onbenoemd blijven.

Met dit boek heb ik echter vooral een persoonlijk verhaal willen vertellen. Een verhaal waarvan ik hoop, nu het eenmaal uit mijn handen is, dat het zijn weg naar de geïnteresseerde lezer vindt. Of deze nu zelf ongepland ouder is, vriend of familielid is van iemand die ongepland ouder is, of op geen enkele manier iets met ongepland ouderschap te maken heeft. Hopelijk vindt elk van hen in dit boek iets van waarde, iets wat inzicht dan wel plezier brengt en wellicht iets van troost. Want zonder lezers stellen geen van deze woorden iets voor.

Om privacyredenen zijn de namen van mijn dochter, haar moeder en andere betrokkenen gefingeerd.

‘They say the coolest playas and foulest heart-breakers in the world. God gets us back, He makes us have precious little girls.’

Nasir ‘Nas’ Jones, *Daughters* (2012)

‘Niets is zwaarder dan medeleven. Ook je eigen pijn is niet zo zwaar als de pijn die je voelt met iemand, voor iemand, namens iemand, vele malen vermenigvuldigd in je fantasie, weerkaatst door honderden echo’s.’

Milan Kundera, *De ondraaglijke lichtheid van het bestaan* (1984)

‘The reason to make art is to innovate and self-express, show something new, share what’s inside, and communicate your singular perspective.’

Rick Rubin, *The Creative Act: A Way of Being* (2023)

Die ene vraag

‘Moet jij niet eens ongesteld worden?’ Ik vroeg het plagerig, haast achteloo.

Fiënna en ik hadden die week voor de zoveelste keer bij mij, op mijn studentenkamer, afgesproken. Zogenaamd om een film te kijken, al kregen we meestal maar weinig mee van wat er zich op het beeldscherm afspeelde. We lagen in elkaars armen op mijn tot bed omgebouwde slaapbank toen die ene vraag zomaar in me opkwam. Die verdomde vraag die, nu ik erop terugkijk, het startschot vormde voor een hoop misverstanden, gedoe en onbegrip.

Hoe ik erop kwam om die vraag te stellen? Geen idee, maar liggend op die slaapbank, in elkaar verstrengeld, luisterend naar haar rustige ademhaling, realiseerde ik me dat we toch al wel minimaal vier maanden aan het daten waren. Een samenzijn dat tot dan toe even label- als zorgeloos was geweest. Hoewel we niet dagelijks afspraken, waren we exclusief met elkaar en zat er een dusdanige regelmaat in ons contact

dat ik het toch wel had gemerkt als ze ongesteld zou zijn geweest. Ik stelde de vraag niet eens uit wantrouwen, of om haar te confronteren, maar puur uit nieuwsgierigheid. Als vanzelfsprekend verwachtte ik een geruststellend antwoord. Iets laconieks in de trant van: *O joh, geen zorgen, ik was het afgelopen week nog*. Of een speels, verkapt sneertje waaruit bleek dat zij zich al lang en breed met die vraag had beziggehouden en dat alles onder controle was. Maar dergelijke antwoorden bleven uit. In plaats daarvan voelde ik haar hele lichaam verstijven. De angstige blik in haar ogen verraadde een emotie die zich exact op dat moment ook van mij meester maakte: een gevoel van totale ontredde en paniek.

In één beweging rukte Fiënna zich los uit mijn armen en ging rechtop zitten. Ze griste haar telefoon van het salontafeltje dat, wanneer de bedbank uitgekapt was, dienstdeed als nachtkastje. Ze opende de kalender-app en begon terug te rekenen. Onbeholpen wreef ik over haar gebogen rug. Ze leek door de telefoon te zijn opgeslokt, alsof wanneer ze maar lang genoeg naar het scherm staarde, de verlossing zich als vanzelf zou openbaren en ze ineens niet overtijd zou zijn.

Plots stond ze op en liep zonder iets te zeggen de kamer uit. Ik hoorde de voordeur dichtslaan, kwam van de bedbank en ging haar achterna. Ze stond op de galerij met haar rug naar me toe, leunend op de balustrade een sigaret te roken. Ze keek niet om. Ik ging naast haar staan en pakte zonder iets te zeggen de sigaret van haar over, nam een hijs, zuchtte de rook uit mijn neus en gaf 'm weer terug. We zwegen, maar het was alsof ik onze gedachten kon horen razen. Fiënna bracht de sigaret met trillende vingers herhaaldelijk naar haar lippen, inhaleerde diep en blies de rook schokkerig uit. Met alerte ogen tuurde ze naar de geparkeerde auto's beneden op de binnenplaats. Ik sloeg mijn arm om haar heen. Haar lichaam voelde gespannen en verkramp aan. Hoewel

haar sigaret inmiddels bijna tot de samengeknepen filter was opgebrand, bleef ze 'm tussen haar twee trillende vingers vasthouden. Over haar jukbeen biggelde een traan, die door de galerijverlichting een glinstering had gekregen. Ze veegde de traan weg en bleef als versteend voor zich uit staren. De stilte begon zo langzamerhand ondraaglijk te worden.

‘Dit hoeft natuurlijk helemaal niets te betekenen,’ stamelde ik. ‘Laten we morgen, als de winkels open zijn, een test halen. Misschien is er wel helemaal niks aan de hand en lachen we hier straks om. Is het een goede wake-upcall om voorzichtig te zijn.’

Het waren woorden vooral aan mijzelf gericht. Door conclusies nog even uit te stellen, bleef de mogelijkheid dat het loos alarm was overeind. Een geruststellende gedachte. En waarom ook niet? Het menselijk lichaam kent immers vele geheimen, misschien zou ze een maandje hebben overgeslagen zonder dat daar verklaringen voor bestonden. Was de eitjesfabriek gewoon even een cyclusje gesloten geweest. Ze was per slot van rekening al bijna dertig. Nam de vruchtbaarheid van vrouwen na die leeftijd sowieso niet af?

Fiënna zweeg nog steeds. Ik drukte haar dichter tegen me aan.

‘Kom mee naar binnen, anders vat je nog kou.’

Geen reactie.

‘Kom,’ herhaalde ik, ‘we kunnen nu toch niks doen. We gaan morgen gewoon naar de drogist en dan zien we wel weer verder.’

Eindelijk keek ze me aan. ‘Ik denk dat ik naar huis ga.’

Haar stem had nog nooit zo breekbaar geklonken. Ik stribbelde niet tegen. Ook ik had behoefte om alleen te zijn, al was het maar om van die beklemmende stilte bevrijd te zijn.

‘Als dat goed voelt, moet je dat doen,’ zei ik zo inlevend mogelijk.

Ze ging terug naar binnen, griste haar jas van de kapstok in de hal en gaf me een snelle, afwezige omhelzing. Ik keek haar na terwijl ze in gejaagde tred de galerij af liep.

Terug in mijn studentenkamer klonk het hol, alsof de ruimte vacuüm was getrokken. De televisie stootte schelle geluiden uit; er werd een Europese voetbalwedstrijd nabeschouwd. Ik zag de kaken van serieuze koppen bewegen, maar registreerde niet wat er werd gezegd. Toen ik het toestel uitzette, hoorde ik alleen nog maar het zoemen van mijn oude laptop op het bureau in de hoek. De laptop waarop ik de afgelopen maanden als een bezetene aan mijn scriptie had gewerkt. Soms, als Fiënna al lag te slapen, kroop ik achter mijn laptop om de feedback van mijn begeleider te verwerken. Werken in de nacht had ik altijd lekker gevonden. De sereniteit van de nacht had iets anoniems, iets beschermends. Twee weken terug had ik mijn onderzoek netjes ingebonden en ingeleverd op de universiteit. Als bijna-afgestudeerde stond ik aan de vooravond van een nieuw leven, een volwassen leven.

De volgende ochtend werd ik ruim voor mijn wekker wakker. Direct was er weer dat paniekerige gevoel waarmee ik ook in bed was gestapt. Ik had liggen malen en allerlei scenario's, het ene nog onwaarschijnlijker dan het andere, in mijn hoofd afgespeeld. Kon het een grote, misselijke grap zijn geweest? Misschien had Fiënna willen testen hoe ik zou reageren, hoe ik in de wedstrijd zat. Maar waarom zou ze me daar dan niet gewoon naar hebben gevraagd? Nee, ik moest mezelf niet gek maken. Ik had de paniek in haar ogen gezien, die kon onmogelijk gespeeld zijn. Bovendien was er niet eerder onenigheid geweest over wat ons samen zijn nu precies betekende, of welk etiket het moest dragen.

Ik checkte of ik die nacht misschien nog berichten van

haar had ontvangen, maar los van wat ongein in een groepschat was het stil gebleven.

...

Fiënna en ik leerden elkaar kennen op het werk. Misschien cliché en weinig romantisch, maar ook weer niet zo gek wanneer je bedenkt dat je met je collega's meer tijd doorbrengt dan met familie of je beste vrienden. We werkten voor een internationaal bedrijf waarvan het Nederlandse hoofdkantoor in het Amsterdamse World Trade Center zetelde.

Mijn leven was tot dan toe zonder noemenswaardige tegenslagen verlopen. Ik groeide op in een liefdevol en intact gezin, onder hetzelfde dak als mijn beide ouders en mijn vijf jaar jongere zus (*én* een ondeugende ruwharige teckel die als vijfde gezinslid mag worden gerekend). Na het vwo begon ik aan een vervolgopleiding Communicatiewetenschappen in Nijmegen. Ik was de eerste van mijn familie die een academische opleiding volgde, zij het een alfastudie. Na mijn bachelor en een stage in de Verenigde Staten, begon ik aan een master aan de Universiteit van Amsterdam. Om mijn leven in de hoofdstad te kunnen bekostigen was ik, na jaren in de horeca te hebben gewerkt, op zoek gegaan naar een 'serieuze' bijbaan. Bij voorkeur iets wat in het verlengde van mijn studie lag. Ambitieuze als ik was, hoopte ik op die manier mijn cv alvast een beetje te kunnen opkrikken met relevante werkervaring.

Ik belandde op de marketing- en communicatieafdeling van een grote arbeidsbemiddelaar op de Zuidas. 's Ochtends zat ik in de collegebanken en 's middags in een kantoorruimte op de Zuidas; nieuwsbrieven te tikken of advertenties op te maken. Men was tevreden met mijn werkzaamheden en na mijn afstuderen werd mij een vast dienstverband in het

vooruitzicht gesteld. Voordat ik fulltime aan de slag ging, zou ik eerst nog met een vriend backpacken door Thailand.

Fiënna werkte al langer voor de arbeidsbemiddelaar, maar op een andere afdeling en in een ander team. Ze kwam uit Eritrea (al behoorde wat nu Eritrea heet in haar geboortjaar nog officieel toe aan Ethiopië), maar woonde al sinds haar tweede levensjaar in Nederland. In Amsterdam-Noord, om precies te zijn, want dat was ze bovenal: een echte Amsterdamse.

In de eerste weken bij mijn nieuwe werkgever wisselden we geen woord met elkaar. Daar was ook geen aanleiding voor, want op professioneel vlak hadden we niets met elkaar te maken. We zaten niet in dezelfde werkgroepen en deelden geen gezamenlijke projecten. Zij zat in de ene vleugel van het pand, ik in de andere. Onze enige interactie bestond uit beleefde knikjes over en weer, wanneer we elkaar in de lunchpauze in de bedrijfskantine tegenkwamen. Knikjes als blijk van herkenning, constatering dat we op dezelfde loonlijst stonden en eenzelfde witte toegangspas om onze nek hadden hangen, meer niet.

In de postkamer van het WTC raakten we voor het eerst aan de praat. We stonden met poststukken in de hand te wachten op iemand van de facilitaire dienst die het haperende frankeerapparaat zou komen resetten. De kennismaking sloeg al snel over in een onbevangen gesprekje over privéonderwerpen. Fiënna informeerde naar waar ik woonde en of ik een vriendin had. Zo ontwapenend en direct kon ze zijn. Een vriendin had ik niet, en toen ik vertelde in Amsterdam te wonen, verzuchtte ze hoe graag ze terug wilde keren naar de stad waar ze was opgegroeid. Zelf woonde ze op dat moment in Purmerend. Daar had ze jaren geleden een huis gekocht met haar toenmalige vriend wiens wortels

in de polder lagen. Maar die relatie bleek nog niet zo lang geleden op de klippen te zijn gelopen, en nu voelde dat huis als een blok aan haar been. Het was 2012 en de nasleep van de kredietcrisis was nog merkbaar; hypotheekwinsten waren strenger geworden en veel huizen waren onder water komen te staan. De woningmarkt was hierdoor, als ik de kranten-artikelen en pratende pakken op televisie mocht geloven, in het slot geschoten. Fiënna en haar ex kregen hun huis maar niet verkocht, waardoor zij, ook tot haar eigen ongenoegen, voorlopig veroordeeld waren om samen te blijven wonen. Maar, verzekerde ze me, zodra het huis was verkocht, zou ze direct weer naar Amsterdam komen. Terug naar haar familie en vrienden.

Later die dag zou ik iets gaan drinken met Peter, een vriend die stage liep bij een advocatenkantoor aan de andere kant van het spoor. Onderweg naar die afspraak liep ik Fiënna in de stationstunnel onder de A10 opnieuw tegen het lijf. Ze was met frisse tegenzin op weg naar huis en ik begreep intussen waarom.

‘Als je geen zin hebt om bij je ex op de bank te gaan zitten, kom dan gezellig mee iets drinken?’

En zo geschiedde. We ontmoetten Peter aan de bar in Oliver’s, een sympathieke ballentent op de benedenverdieping van Baker & McKenzie. Peter ging al vroeg op huis aan, waardoor Fiënna en ik alleen achterbleven. Vanaf dat moment ging het razendsnel. Nog diezelfde avond zoenden we voor het eerst en belandden we met elkaar in bed. Het was een avond die de aftrap vormde voor meer van zulke avonden. Nog geen vierentwintig uur later deden we het dunnetjes over en al snel begon zich het patroon van een prille, maar ongedefinieerde lustrelatie af te tekenen.

Ik zal er niet over liegen: ik vond het waanzinnig spannend om met Fiënna af te spreken. Opwindend zelfs. Op kantoor wist natuurlijk niemand van onze escapades. Dat was ons geheim. We zochten graag het randje op. We zoenden stiekem in het trappenhuis of wierpen elkaar, op een ogenblik dat niemand oplette, uitdagende blikken toe. Soms kneep Fiënna mij in een overvolle lift stiekem in mijn kont. Vrijdagmiddagborrels verlieten we afzonderlijk, om elkaar vervolgens bij de metro weer te treffen.

Ook ons leeftijdsverschil vond ik interessant. Fiënna was zeven jaar ouder dan ik. Ze was een volwassen vrouw die al enkele serieuze relaties achter de rug had.

Voordat ik haar leerde kennen was ik enkel met meisjes van mijn eigen leeftijd geweest – meisjes die op twee vingers te tellen waren overigens – en ik had mezelf wijsgemaakt dat ik met een volwassen vrouw als zij beter kon levelen. Alles leek beter met Fiënna. De gesprekken, haar muziek- en filmsmaak, en niet in de laatste plaats: de seks. Niet eerder was ik met iemand samen geweest met wie ik zo ongedwongen kon vrijen, en die zo beschikbaar was. Ze was zelfredzaam en had haar eigen auto; een BMW waarmee ze nooit naar het werk kwam, maar waarmee ze wel veel van haar nachtelijke bezoeken aan mij aflegde. Puur vanuit mezelf beredeneerd was de verhouding die we hadden perfect. Ze legde me geen strobreed in de weg; ik kon mijn (post-)studentikoze bestaan precies zo invullen als ik wilde. Omdat er bij haar thuis nog weleens een rancuneuze ex door het huis kon wandelen, hoefde ik de deur niet uit als ik haar wilde zien, ze kwam wel naar mij.

...

Het was zonnig weer. We hadden lunchpauze en zaten op een bankje onder een rij vleugelnootbomen aan de Minervalaan.

Om ons heen liepen kluitjes mensen in kostuum en mantelpak hun middagwandeling. Broodjes etend. Overdreven lachend, of – bij wijze van lunchmeeting – juist ernstig in gesprek. De wereld draaide door.

Fiënna overhandigde mij uitdrukkeloos een zwangerschapstest met bijsluiters. Ik had zo'n ding nog nooit in het echt gezien. Het was een soort kunststoffen pen met een roze dop. In het midden zaten twee schermpjes en daarop prijken twee streepjes, één bij de C, de controlelijn, en één bij de T, de testlijn. De uitslag liet zich raden, het waren twee dikke, duidelijk zichtbare strepen.

‘Maar hoe betrouwbaar?’

Nog voor ik de uitslag in twijfel kon trekken, duwde Fiënna me een tweede zwangerschapstest onder de neus. Ditmaal een soort witte e-sigaret met een donkerblauwe dop en een digitaal display. Het was een geavanceerder exemplaar, maar met dezelfde ondubbelzinnige uitslag: zwanger.

‘Maar hoe kan dat dan?’ stamelde ik. ‘Je bent toch aan de pil?’

‘Ja, maar soms vergeet ik 'm weleens,’ antwoordde ze met een vanzelfsprekendheid waarvan ik steil achteroversloeg.

‘Met Bas ben ik het ook zo vaak vergeten en van hem ben ik nog nooit zwanger geraakt.’

Ik kon geen woord uitbrengen. Was dit hoe ze met de pil omging? Er stonden toch verdomme niet voor niets dagen vermeld op die strips. Tuurlijk, *it takes two to tango*, mijn aandeel in de zwangerschap was even groot als dat van haar, maar de naïeve lichtzinnigheid waarmee ze haar verhaal uit de doeken deed irriteerde me. Had ik geweten dat ze hier zo makkelijk mee omsprong, dan had ik mezelf beter beschermd. Iets wat ik natuurlijk sowieso had moeten doen. Het was onbezonnen geweest om de verantwoordelijkheid voor anticonceptie als vanzelfsprekend bij haar te leggen.

Met eerdere bedpartners had ik altijd een condoom gebruikt, Fiënna was de eerste bij wie ik dat had nagelaten en hoppakee, het was direct raak. Alsof de duvel ermee speelde. Wat was ik toch ook een domme lul.

‘En weet je zeker dat het van mij is?’

De vraag floepte eruit voor ik er erg in had.

Ze probeerde te verhullen dat die vraag haar had beledigd en lachte minzaam: ‘Wat denk je zelf? Ik ben praktisch de hele week bij jou, alsof ik daarnaast nog puf zou hebben om iemand anders te zien. Maar het is goed om te weten hoe je over me denkt.’

Ze vervolgde: ‘Ik heb morgen een afspraak bij de huisarts. Hij kan zien hoever ik ben.’

Hoewel dit het logische scenario was, was ik toch ontgoocheld. Alsof de grond onder mijn voeten wegzakte.

‘Weet je al wat je hiermee wilt?’ Uit onbeholpenheid weer zo’n lompe vraag, alsof het om een restpartij aardappelen in de berging ging.

Ze zuchtte. ‘Je weet hoe ik hierin sta...’

Wist ik dat? Ze had terloops weleens laten vallen dat ze een streng christelijke moeder had, maar ik nam toch aan dat er mitsen en maren golden. Er moesten toch uitzonderingen kunnen worden gemaakt?